

Κώστας Ε. Τσιρόπουλος
Ο ίχνηλάτης, ό θηρευτής και ό περάτης

Αλέξανδρος Μ. Σταυρόπουλος
Όμότιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Από την πρώτη στιγμή που μου ζήτησε ό ευγενής εκδότης της «Νέας Εϋθύνης» νά συμμετάσχω στον τιμητικό τόμο για τον Κώστα Ε. Τσιρόπουλο, με βασάνισε ή ιδέα ποιόν χαρακτηρισμό θα του απέδιδα. Τί ήταν και τί εΐναι για όλους έμας αυτός ό άκάματος εργάτης του πνεύματος; Ποιός επιθετικός προσδιορισμός θα μπορούσε νά περικλείσει αυτόν τον ύπεροχο άνθρωπο, που μάς τίμησε και μάς τιμά με τη γνήσια φιλία του και την πιστότητά του; Διανοούμενος, δόκιμος συγγραφέας, εκδότης περιοδικών και βιβλίων, πνευματικός άνθρωπος, δοκιμογράφος, λογοτέχνης, μυθιστοριογράφος και ποιητής, μεταφραστής, σχολιαστής της επικαιρότητας, διεθνούς και έγχώριας; Τί άπ' όλα αυτά θα ταίριαζε στην πολυποίκιλη και πολυποίκιλη προσωπικότητά του;

Όλα αυτά σίγουρα. Ένα όμως χαρακτηριστικό τριγύριζε στο μυαλό μου που νόμιζα και νομίζω ότι αυτό προσδιορίζει την όλη πορεία του. Δεν ξέρω πώς αλλά ή λέξη ίχνηλασία άποδίδει αυτό που μια ζωή άκολούθησε. Τί άλλο ήταν άπό έναν ίχνηλάτη; Δεν χανόταν σε ύψιπετεΐς διαδρομές και νεφελώματα. Ήταν κοντά στη γή. Δεν μετρούσε τά σύννεφα αλλά ως ακριβής γεωμέτρης χαμήλωνε για νά άναζητήσει ίχνη και άποτυπώματα που θα τον όδηγοΐσαν στο «θήραμά» του. Κυνηγός της αλήθειας των πραγμάτων, της αλήθειας του και της αλήθειας των άλλων. Κι αν την ξεχνοΐσαν, αυτός ήταν εκεί για νά τους την θυμίζει, για νά μήν περιπίπτει στη λήθη και τη φθορά της καθημερινότητας.

Αυτή την όσφρηση τη διακρίνουμε ανάμεσά σε άλλα στην ευαισθησία του νά διακρίνει τó σπουδαίο άπό τά άσήμαντα. Για παράδειγμα, στην έπιτυχή έπιλογή των άφιερωμάτων της «Εϋθύνης». Δεν θα τά άπαριθμήσω. Ένα άπλό φυλλομέτρημα των τόμων τά θυμίζει. Πάντα κοντά στην επικαιρότητα με διαίσθηση νά διακρίνει αυτό που ήταν αναγκαίο νά προβληθεί την κατάλληλη στιγμή. Τον συνεΐχε μια άγωνία αν επέλεγε τó κατάλληλο θέμα· αν θα ήταν συνεπής ό ίδιος και συνεπείς οι συνεργάτες του για την έγκαιρη παράδοση των χειρογράφων τους. Για

ὁχτὼ χρόνια (1999-2007) εἶχα τὴν τιμὴ νὰ εἶμαι ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ μοῦ ἐμπιστευόταν τὸ θέμα τοῦ ἐπόμενου ἀφιερώματος προκαλώντας με νὰ συμμετάσχω στὴ συγγραφή. Ἦταν πραγματικὰ μία πρόσκληση-πρόκληση νὰ ἀνταποκριθεῖς στὴν παράκληση-κέλευσμα καὶ νὰ εἶσαι συνεπὴς στὴν ἡμερομηνία κλεισίματος τοῦ τεύχους. Ἐμπαινες στὴ διαδικασία ἐρεθίσματος-ἀντίδρασης εἰσπράττοντας τὸ μήνυμα. Ὅφειλες νὰ τὰ βγάλεις πέρα.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι μοῦ χάρισε στιγμὲς δυσκολίας ἀλλὰ καὶ πνευματικῆς εὐεξίας ἢ ἐνασχόλησέ μου κάθε φορὰ γιὰ τὴν ὁλοκλήρωση τοῦ κειμένου μου. Τοῦ εἶμαι, ὅμως, εὐγνώμων γιατί ἦταν ἓνα προσκλητήριο ἐπιστράτευσης δυνάμεων ποὺ δὲν ὑποψιαζόμουν ὅτι θὰ ἔρχονταν νὰ με βοηθήσουν στὴν κατάλληλη στιγμή γιὰ νὰ μπορέσω ν' ἀνταπεξέλθω.

Εἶχε τὸ χάρισμα νὰ ἐπιστρατεύει ἀνθρώπους, αὐτὸς ποὺ οὐδέποτε ὑπηρετήσε μιὰ στρατευμένη τέχνη ἢ διανόηση. Εἶχε τὸν τρόπο του νὰ σὲ πείθει ν' ἀναλάβεις κάτι. Νὰ βλέπει μέσα σου τὶς δυνατότητές σου καὶ νὰ θέλει νὰ τὶς ἐξορύξεις. Ἐνθυμοῦμαι τὶς πρώτες ἐπαφές μας στὶς Ἐκδόσεις τῶν Φίλων μὲ τὴ διακριτικὴ παρουσία τοῦ ἀλήστου μνήμης ἐκλεκτοῦ φίλου Ἀντώνη Τσακίρη.

Ἦθελε ὅπωςδήποτε νὰ μὲ κάνει κοινωνὸ τῶν ἀνησυχιῶν του γιὰ τὰ θέματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Θεολογίας. Μπορεῖ νὰ «ἡσύχαζε» μὲ τὴν ἔννοια ποὺ δίνει ἡ Παράδοσή μας σ' αὐτὸ τὸ ρῆμα –ἦταν ἄνθρωπος μυστικῆς προσευχῆς καὶ εὐλαβείας– ἀλλὰ δὲν ἔφησυχάζε. Ἐδειχνε ἀμέριστο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν πράξη, πράγμα ποὺ φάνηκε στὴν ἀφοσιωμένη διακονία του καὶ στὶς ἐπίμοχθες δραστηριότητες ποὺ ἀνέλαβε γιὰ τὴν προαγωγή τοῦ ἔργου τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Ἰδρύματος «Προστασία Μητρικῶν Ἔργων, Σταμάτη καὶ Ἑλένης Βαφειαδάκη», προεδρευομένου ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε Ἀρχιεπίσκοπο, κατὰ τὴν πολυετῆ θητεία του ὡς Γραμματέως. Τιμήθηκε, μάλιστα, γι' αὐτὴν τὴν προσφορά, σὲ εἰδικὴ τελετὴ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2014, ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος Κύριο Ἱερώνυμο Β'.

Ἀνησυχοῦσε ἰδιαίτερα γιὰ τὴν ἐπικοινωνία τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν μεγαλύτερη μερίδα τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας. Ἦθελε ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας νὰ βρεῖ τὸ δρόμο του πρὸς τὸν καθημερινὸ ἄνθρωπο ποὺ συναντᾶμε στοὺς δρόμους ἀλλὰ καὶ σὲ ἐκεῖνον ποὺ ἔχει τὶς ἀμφιβολίες του περὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν χριστιανικὴ ἀλήθεια. Μὲ ἐπῆξε, λοιπόν, νὰ ἀναπτύξω ἓνα λόγο διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν «ποιμαντικὸ» ποὺ

διακονοῦσα στὸ περιοδικὸ «Ἐφημέριος». Αὐτὴ ἡ πίεση λειτούργησε σὰν ἐμβρυουλκὸς γιὰ νὰ τέξει ἓνα διαφορετικὸ λόγο πού μὲ ὥθησε νὰ ἐξάγω καινὰ καὶ παλαιὰ, παρέχοντάς μου ἔτσι, ἓνα βῆμα πρὸς ἓνα εὐρύτερα προβληματισμένο καὶ ὄχι βέβαια προβληματικὸ κοινό.

Τὸ περιοδικὸ ὑπεύθυνα τραβοῦσε τὸ δρόμο του. Ὁ Κώστας Ε. Τσιρόπουλος δὲν ἀρκεῖτο στὸν γραπτὸ λόγο καὶ στὸν προφορικὸ, πού προηγεῖτο τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ. Ἐνδιαφερόταν, οἱ ἄνθρωποι πού συνεργάζονταν μαζί του, νὰ ἀναπτύσσουν φιλία μεταξύ τους καὶ συντροφικότητα. Τοὺς ἤθελε ὁμοτράπεζους καὶ συμποσιαστές. Δὲν ἀρκεῖτο στὸ κέρασμα τοῦ Σαββάτου, στίς παροιμιώδεις αὐτὲς συνάξεις, καὶ τὸν –ἄς μου ἐπιτραπεῖ ἡ ἔκφραση– σαββατισμό. Ὁργάνωνε συνεστιάσεις σὲ ἐστιατόρια ἢ σὲ σπίτια φίλων, ὅπου δένονταν καινούριες φιλίες ἢ ἰσχυροποιούνταν οἱ παλιές. Γι' αὐτὰ τὰ ἀνοίγματα τοῦ εἴμαστε εὐγνώμονες καὶ ἡ γυναίκα μου Ἑλένη καὶ ἐγώ, γιατί μὲ τὴν πρωτοβουλία του ἀνοιχτήκαμε σὲ καινούριες φιλίες καὶ ἤλθαμε σὲ ἐπαφὴ μὲ ἀνθρώπους πού μᾶς τιμοῦν μὲ τὴ φιλία τους.

Αὐτό μοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ τοῦ ἀποδώσω ἀκόμη ἓναν τίτλο καὶ νὰ τὸν ὀνομάσω περάτη (*passeur*), πού ἔφερνε κοντὰ ἀνθρώπους πού ἦσαν ἢ πού νόμιζαν ὅτι ἦσαν ἀπέναντι, σὲ δύο διαφορετικὲς ὀχθες, καὶ αὐτὸς τοὺς ἐγκοίτωνε γιὰ ν' ἀκολουθήσουν τὴ ροὴ τοῦ ποταμοῦ πού θὰ τοὺς ἄνοιγε στὴ μεγάλη θάλασσα, πού τόσο ἀγαπᾶ καὶ ἀρέσκεται νὰ τὴν παινεύει καὶ νὰ τὴν ὀνειρεύεται.

Camille Claus (1920-2005), *Le passeur* (Ὁ περάτης), ἐλαιογραφία,
Galerie De Vuyst, Lokeren, Βέλγιο.